

Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU9

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande samt övriga följdändringar i andra lagar.

Den föreslagna lagen bygger på principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden, vilken innebär att medlemsstaterna som utgångspunkt ska verkställa varandras domar och beslut utan att ifrågasätta domen eller beslutet. Lagen ska tillämpas såväl när svenska beslut om frysning och förverkande sänds över till en annan medlemsstat för erkännande och verkställighet där, som när utländska beslut om frysning och förverkande sänds över till Sverige för erkännande och verkställighet här.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 19 december 2020.

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:198 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden.....	5
Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.....	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande,
 2. lag om ändring i lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,
 3. lag om ändring i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,
 4. lag om ändring i lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut,
 5. lag om ändring i lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen,
 6. lag om ändring i lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:198 punkterna 1–6.

Stockholm den 5 november 2020

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD), Ingemar Kihlström (KD), Inga-Lill Sjöblom (S) och Johanna Öfverbeck (MP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2019/20:198 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande. I propositionen föreslår regeringen en ny lag för att komplettera EU-förordningen samt följdändringar i andra lagar.

Inga motioner har väckts med anledning av ärendet.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande och följdändringar i vissa lagar.

Bakgrund

I februari 2016 presenterade Europeiska kommissionen (kommissionen) en handlingsplan mot finansiering av terrorism.¹ En del av handlingsplanen bestod i ett förslag till förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande. Kommissionens uppfattning var att rambesluten om verkställighet av beslut om frysning² respektive förverkande³ inte har fungerat tillräckligt effektivt, bl.a. eftersom de inte har genomförts och tillämpats enhetligt i medlemsstaterna. Kommissionen såg därför ett behov av en ny rättsakt som skulle ersätta rambesluten.

Den 14 november 2018 antogs EU-förordningen om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.⁴ Mellan de medlemsstater som är bundna av förordningen ersätter den de båda rambesluten. I rambesluten definieras bl.a. vilka typer av beslut som omfattas, hur översändandet av ett beslut för erkännande och verkställighet ska gå till och vilka möjligheter en medlemsstat har att vägra verkställighet. Förordningen syftar till att skapa förutsättningar för att ge nationella beslut om frysning och förverkande effekt i en annan medlemsstat. Precis som en rad andra rättsakter som rör straffrättsligt samarbete inom EU baseras de på principen om ömsesidigt erkännande. Principen innebär att medlemsstaterna som utgångspunkt ska verkställa varandras domar och beslut utan att ifrågasätta domen eller beslutet.

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om en åtgärdsplan för förstärkning av kampen mot finansiering av terrorism (COM(2016) 50 final) 2 februari 2016.

² Rådets rambeslut 2003/577/RIF om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial, genomfört i svensk rätt genom lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut.

³ Rådets rambeslutet 2006/783/RIF om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om förverkande, genomfört i svensk rätt genom lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen.

⁴ Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.

Förordningen trädde i kraft den 18 december 2018 och ska tillämpas fr.o.m. den 19 december 2020.

Propositionen

En ny lag

Enligt regeringen krävs vissa kompletterande nationella bestämmelser för att EU-förordningen ska kunna tillämpas effektivt i medlemsstaterna. I propositionen föreslås därför dels en särskild lag med vissa kompletterande bestämmelser, dels vissa följdändringar i andra lagar.

Bland de kompletterande bestämmelser som behöver antas i nationell rätt finns regler om vilka myndigheter som är behöriga att agera enligt förordningen och om hur dessa myndigheter ska agera vid tillämpningen av den, såsom vilka förfaranderegler som ska tillämpas och hur beslut ska få överklagas.

För erkännande och verkställighet i Sverige av ett beslut om frysning eller ett beslut om förverkande ska det vidare få ställas upp krav på att de gärningar som beslutet avser utgör ett brott enligt svensk rätt (dubbel straffbarhet). Det ska dock inte gälla för de 32 brott som räknas upp i artikel 3.1 i EU-förordningen, däribland deltagande i kriminell organisation, terrorism, människohandel och penningtvätt.

När Sverige utfärdar ett beslut om frysning eller förverkande

Åklagare ska vara utfärdande myndighet när ett svenskt beslut om frysning genom beslag, penningbeslag eller kvarstad i brottmål sänds över till en annan medlemsstat.

Åklagare ska få besluta om beslag av föremål eller skriftliga handlingar, trots att dessa inte är tillgängliga vid beslutet. Detsamma ska gälla för penningbeslag som skäligen kan antas vara föremål för brott enligt lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, eller av ett motsvarande värde. Sådana beslut om beslag respektive penningbeslag ska få fattas om egendomen skäligen kan antas vara förverkad på grund av brott och kan antas komma att påträffas i en annan medlemsstat som är bunden av EU-förordningen. Vidare ska sådana beslut få meddelas endast om skälen för beslaget eller penningbeslaget uppväger det intrång eller de men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller för något annat motstående intresse.

Om det skulle visa sig att egendomen i fråga finns i Sverige ska annan lagstiftning, såsom rättegångsbalken (RB), istället tillämpas. Beslut om beslag eller penningbeslag som meddelats med stöd av den nya lagen ska därför inte få verkställas i Sverige.

Kronofogdemyndigheten ska vara utfärdande myndighet när beslut om förverkande sänds till en annan medlemsstat.

Kronofogdemyndigheten ska inte få lämna samtycke till att ett svenskt beslut om förverkande som har sänts över till en annan medlemsstat verkställs genom alternativa åtgärder enligt artikel 23.3 i EU-förordningen. Sådana alternativa åtgärder kan t.ex. vara frihetsberövande eller någon form av samhällstjänst.

Erkännande och verkställighet i Sverige av utländskt beslut om frysning eller förverkande

När en annan medlemsstat sänder över ett beslut om frysning till Sverige ska åklagaren, i egenskap av verkställande myndighet, pröva om det utifrån reglerna i EU-förordningen finns förutsättningar att erkänna och verkställa beslutet. Sedan ett översänt beslut om frysning har erkänts ska åklagaren vidta nödvändiga åtgärder för att verkställa det på samma sätt som ett svenskt beslut om frysning (artikel 7.1 i förordningen). Verkställighet ska ske enligt svensk rätt, och svenska myndigheter är ensamt behöriga att besluta om förfarandena för verkställighet av beslutet och om alla åtgärder i samband därmed (artikel 23.1).

I Sverige regleras verkställigheten av beslut som syftar till att säkra ett framtida förverkande främst i 27 kap. rättegångsbalken (beslag) och i utsokningsbalken (kvarstad i brottmål). Ett intyg om frysning som sänds över till Sverige i enlighet med artikel 4.1 ska åtföljas av det beslut om frysning som intyget avser. Intyget ska vara skrivet på eller översatt till svenska eller engelska. I ett beslut om erkännande och verkställighet enligt artikel 7.1 ska det anges vilket belopp eller vilken egendom som verkställigheten ska avse och om beslutet om frysning ska verkställas som ett beslut om beslag, penningbeslag eller kvarstad i brottmål.

Åklagarens beslut i fråga om erkännande och verkställighet, avbrytande av verkställigheten enligt artikel 8.4 och återställande av fryst egendom till ett brottsoffer ska motiveras. Detsamma ska gälla för åklagarens beslut att skjuta upp, ställa in eller i andra fall avbryta verkställigheten.

När ett beslut om frysning ska verkställas som ett beslut om beslag får husrannsakan, kroppsvisitation eller kroppsbesiktning göras med tillämpning av reglerna i 28 kap. rättegångsbalken. Om beslutet om frysning avser en försändelse som väntas komma in till ett befodringsföretag får åklagaren begära att rätten beslutar om att försändelsen, när den kommer in, ska hållas kvar i avvaktan på att verkställighet sker. I brådskande fall ska ett sådant beslut kunna fattas av en åklagare. Vid denna typ av beslut ska i huvudsak samma förfarande tillämpas som när motsvarande beslut meddelas med stöd av rättegångsbalken.

När ett beslut om frysning ska verkställas som ett beslut om kvarstad i brottmål får åklagaren ta egendom i förvar (26 kap. 3 § tredje stycket RB) till dess beslutet om frysning har verkställts, under förutsättning att det är förenligt med proportionalitetsprincipen. Husrannsakan, kroppsvisitation och kroppsbesiktning får göras enligt bestämmelserna i 28 kap. rättegångsbalken.

Beslut om beslag och kvarstad enligt ovan får fattas även om den gärning som beslutet om frysning avser inte motsvarar ett brott enligt svensk lag, om det för gärningen kan dömas till fängelse i den utfärdande staten.

När ett beslut om frysning har verkställts enligt artikel 7.1 ska den som har drabbats av åtgärden kunna begära prövning i domstol (tingsrätten) av åklagarens beslut om erkännande och verkställighet.

Kronofogdemyndigheten ska vara verkställande myndighet när ett beslut om förverkande översänds till Sverige med stöd av EU-förordningen. I sådana fall ska Kronofogdemyndigheten erkänna beslutet och vidta nödvändiga åtgärder för att verkställa det på samma sätt som om det varit ett svenskt beslut om förverkande (artikel 18.1). Det gäller såvida inte någon av vägransgrunderna (artikel 19) är tillämplig eller skäl för uppskov enligt artikel 21 föreligger. Verkställighet ska ske enligt svensk rätt, och svenska myndigheter är ensamt behöriga att besluta om förfarandena för verkställighet av beslutet och om alla åtgärder i samband därmed (artikel 23.1). När ett beslut om förverkande har verkställts enligt artikel 18.1 ska den som har drabbats av åtgärden kunna överklaga Kronofogdemyndighetens beslut om erkännande och verkställighet till tingsrätten.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att den nya lagen och följdändringarna i andra lagar ska träda i kraft den 19 december 2020.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte lett till några motionsyrkanden eller andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet anser att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformade och att de bör antas.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:198 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande, i denna lag kallad EU-förordningen.

2 § Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i EU-förordningen.

3 § För erkännande och verkställighet i Sverige av ett beslut om frysning eller ett beslut om förverkande får det uppställas krav på att de gärningar som beslutet avser utgör ett brott enligt svensk rätt. Det gäller dock inte för de brott som avses i artikel 3.1 i EU-förordningen.

2 kap. När Sverige är utfärdande stat av beslut om frysning

Utfärdande myndighet

1 § Åklagare är utfärdande myndighet när ett svenskt beslut om frysning genom beslag, penningbeslag eller kvarstad i brottmål sänds över till en annan medlemsstat enligt EU-förordningen.

Beslut i Sverige om beslag och penningbeslag enligt denna lag

2 § En åklagare får besluta om beslag av ett föremål trots att det inte är tillgängligt vid beslutet, om föremålet

1. skäligen kan antas vara förverkat på grund av brott, och

2. kan antas komma att påträffas i en annan medlemsstat som är bunden av EU-förordningen.

Det som sägs om föremål i första stycket gäller också om skriftlig handling. I fråga om beslag av sådan egendom som avses i 27 kap. 2 och 3 §§ rättegångsbalken gäller även de förutsättningar som anges i de paragraferna.

3 § En åklagare får besluta om beslag av egendom i form av pengar, fordran eller någon annan rättighet som skäligen kan antas vara föremål för brott enligt lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig

brottslighet i vissa fall eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, eller av ett motsvarande värde (penningbeslag), trots att egendomen i fråga inte är tillgänglig vid beslutet, om egendomen

1. skäligen kan antas vara förverkad på grund av brott, och
2. kan antas komma att påträffas i en annan medlemsstat som är bunden av EU-förordningen.

4 § Beslag enligt 2 eller 3 § får beslutas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller de men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller för något annat motstående intresse.

Beslag enligt 2 eller 3 § får inte verkställas i Sverige.

Verkställighet genom alternativa åtgärder

5 § Åklagaren får inte lämna samtycke till att ett beslut om frysning som har sänts över till en annan medlemsstat verkställs genom alternativa åtgärder enligt artikel 23.3 i EU-förordningen.

Det efterföljande förfarandet

6 § När ett beslag enligt 2 eller 3 § har verkställts i den verkställande staten tillämpas följande bestämmelser i 27 kap. rättegångsbalken:

- 2 § fjärde stycket om åklagarens skyldighet att anmäla verkställt beslag av ett skriftligt meddelande,
- 4 a § om utlämnande av föremål till målsägande eller någon annan som trätt i dennes ställe,
- 6 § om rättens prövning,
- 7 § om tid för åtals väckande,
- 8 § första, andra och fjärde styckena om hävande av beslag,
- 11 § om underrättelseskyldighet, och
- 13 § om protokoll och om rätt för den som drabbats av ett beslag att få ett bevis om beslaget.

När brottmålet avgörs, ska rätten med tillämpning av 27 kap. 8 § femte stycket rättegångsbalken pröva om beslaget eller penningbeslaget fortfarande ska bestå.

7 § När brottmålet avgörs får rätten, på yrkande av åklagaren, i domen förordna att ett beslut om beslag enligt 2 eller 3 § eller ett beslut om kvarstad till säkerhet för beslut om förverkande ska gälla under en viss tid efter det att domen har fått laga kraft, dock längst till dess att beslutet om förverkande har verkställts i den verkställande staten.

3 kap. När Sverige är utfärdande stat av beslut om förverkande

Utfärdande myndighet

1 § Kronofogdemyndigheten är utfärdande myndighet när ett svenskt beslut om förverkande sänds över till en annan medlemsstat enligt EU-förordningen.

Verkställighet genom alternativa åtgärder

2 § Kronofogdemyndigheten får inte lämna samtycke till att ett beslut om förverkande som har sänts över till en annan medlemsstat verkställs genom alternativa åtgärder enligt artikel 23.3 i EU-förordningen.

4 kap. Erkännande och verkställighet i Sverige av ett utländskt beslut om frysning

Intyg

1 § Ett intyg om frysning som sänds över till Sverige i enlighet med artikel 4.1 i EU-förordningen ska åtföljas av det beslut om frysning som intyget avser.

Intyget ska vara skrivet på eller översatt till svenska eller engelska.

Verkställande myndighet

2 § Åklagare är verkställande myndighet när ett utländskt beslut om frysning sänds över till Sverige enligt EU-förordningen.

Beslut om erkännande och verkställighet

3 § Ett beslut om erkännande och verkställighet enligt artikel 7.1 i EU-förordningen ska innehålla uppgift om det belopp eller den egendom som verkställigheten ska avse och om huruvida beslutet om frysning ska verkställas som ett beslut om beslag, penningbeslag eller kvarstad i brottmål.

Av beslutet om erkännande och verkställighet ska det i förekommande fall även framgå om uppskov med verkställigheten har beslutats enligt artikel 10.1 i EU-förordningen.

Motivering av beslut

4 § Åklagarens beslut i fråga om erkännande och verkställighet, om avbrytande av verkställigheten enligt artikel 8.4 i EU-förordningen och om återställande av fryst egendom till ett brottsoffer ska innehålla skälen för beslutet. Detsamma gäller åklagarens beslut att skjuta upp, ställa in eller i andra fall avbryta verkställigheten.

Förfarandet vid verkställigheten

5 § När ett beslut om frysning ska verkställas som ett beslut om beslag får husrannsakan, kroppsvisitation eller kroppsbesiktning göras med tillämpning av reglerna i 28 kap. rättegångsbalken.

Om beslutet om frysning avser en försändelse som väntas komma in till ett befordringsföretag, får åklagaren begära att rätten beslutar om att försändelsen, när den kommer in, ska hållas kvar till dess att verkställighet har skett. Bestämmelserna i 27 kap. 9 § andra stycket och tredje stycket första meningen rättegångsbalken ska då tillämpas. Behörig domstol är den tingsrätt inom vars domkrets åtgärden ska vidtas.

Om det kan befaras att det skulle medföra en fördröjning av väsentlig betydelse för utredningen i den utfärdande staten att inhämta rättens beslut enligt andra stycket, får ett sådant beslut meddelas av åklagaren. Bestäm-

melserna i 27 kap. 9 a § första stycket andra meningen samt andra och tredje styckena rättegångsbalken ska då tillämpas.

6 § När ett beslut om frysning ska verkställas som ett beslut om kvarstad i brottmål får åklagaren, under de förutsättningar som anges i 26 kap. 3 § tredje stycket rättegångsbalken, ta egendom i förvar till dess beslutet om frysning har verkställts. Husrannsakan, kroppsvisitation eller kroppsbesiktning får då göras enligt reglerna i 28 kap. samma balk.

Om egendom tas i förvar ska 26 kap. 3 a och 3 b §§ rättegångsbalken tillämpas.

7 § De åtgärder som anges i 5 och 6 §§ får vidtas även om den gärning som beslutet om frysning avser inte motsvarar ett brott enligt svensk lag, om det för gärningen kan dömas till fängelse i den utfärdande staten.

8 § Åklagaren får anlita biträde av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller Kustbevakningen när ett beslut om frysning ska verkställas som ett beslut om beslag eller penningbeslag och när egendom ska tas i förvar enligt 6 §.

Avbruten eller inställd verkställighet

9 § Om verkställigheten av ett beslut om frysning avbryts eller ställs in med stöd av artikel 8.4, 12.2, 13.3 eller 27.3 i EU-förordningen, ska beslutet om erkännande och verkställighet upphöra att gälla. Samma förfarande ska då tillämpas som när motsvarande åtgärd har hävts under en svensk förundersökning eller rättegång i brottmål.

Första stycket gäller även när verkställigheten avbryts med stöd av artikel 12.1 i EU-förordningen därför att beslutet om frysning inte längre är verkställbart eller erkännande och verkställighet av ett beslut om förverkande vägras.

Återställande av fryst egendom enligt artikel 29 i EU-förordningen

10 § Om åklagaren beslutar att återställa fryst egendom till ett brottsoffer enligt artikel 29.2 i EU-förordningen, ska en underrättelse om beslutet genast sändas till den som verkställigheten av beslutet om frysning har skett hos.

Egendomen får återställas först tre veckor efter det att underrättelsen har översänts. Om den som verkställigheten av beslutet om frysning har skett hos medger det, får dock egendomen återställas omedelbart. Detsamma gäller om domstol fastställer åklagarens beslut att återställa egendom enligt artikel 29.2 i EU-förordningen.

Prövning i domstol

11 § När ett beslut om frysning har verkställts, får den som drabbats av åtgärden begära prövning i domstol av åklagarens beslut om

1. erkännande och verkställighet enligt artikel 7.1 i EU-förordningen,
2. att inte avbryta verkställigheten enligt artikel 8.4 i EU-förordningen, och
3. att återställa fryst egendom enligt artikel 29.2 i EU-förordningen.

Begäran om en sådan prövning ska göras skriftligen hos åklagaren, som ska överlämna ärendet till rätten.

12 § När en begäran enligt 11 § har kommit in till rätten, ska rätten så snart det kan ske hålla en förhandling i ärendet, om inte en förhandling uppenbart skulle sakna betydelse för prövningen.

Vid en förhandling gäller bestämmelserna i 24 kap. 17 § rättegångsbalken i tillämpliga delar. I de fall som avses i 11 § första stycket 3 ska den som åklagaren har beslutat att återställa egendomen till underrättas om förhandlingen.

13 § Om ett beslut om frysning har verkställts med stöd av 27 kap. 2 § andra stycket 2–8 rättegångsbalken, ska åklagaren utan dröjsmål anmäla verkställigheten till rätten för prövning av beslutet om erkännande och verkställighet. I anmälan ska skälen för verkställigheten anges. Rätten ska skyndsamt pröva ärendet.

14 § Behörig domstol enligt 11 och 13 §§ är den tingsrätt inom vars domkrets beslutet om frysning har verkställts.

Vid rättens handläggning tillämpas bestämmelserna i rättegångsbalken om domstols handläggning i brottmål.

Om rätten upphäver ett beslut om erkännande och verkställighet, ska samma förfarande tillämpas som när motsvarande åtgärd har hävts under en svensk förundersökning eller rättegång i brottmål.

5 kap. Erkännande och verkställighet i Sverige av ett utländskt beslut om förverkande

Intyg

1 § Ett intyg om förverkande som sänds över till Sverige i enlighet med artikel 14.1 i EU-förordningen ska åtföljas av det beslut om förverkande som intyget avser.

Intyget ska vara skrivet på eller översatt till svenska eller engelska.

Verkställande myndighet

2 § Kronofogdemyndigheten är verkställande myndighet när ett utländskt beslut om förverkande sänds över till Sverige enligt EU-förordningen.

Beslut om erkännande och verkställighet

3 § Ett beslut om erkännande och verkställighet enligt artikel 18.1 i EU-förordningen ska innehålla uppgift om det belopp eller den egendom som verkställigheten ska avse.

Av beslutet om erkännande och verkställighet ska det i förekommande fall även framgå om en överenskommelse enligt artikel 18.2 i EU-förordningen har ingåtts, med angivande av beloppet, och om uppskov med verkställigheten har beslutats enligt artikel 21.1 i EU-förordningen.

Ett beslut om erkännande och verkställighet ska delges den som beslutet gäller mot. Om Kronofogdemyndigheten beslutar om uppskov med verk-

ställigheten enligt artikel 21.1 a i EU-förordningen, behöver delgivning inte ske så länge skälen för uppskovet består.

Beslutet om erkännande och verkställighet gäller omedelbart.

Efterföljande beslut om att inte verkställa beslutet om förverkande

4 § Ett beslut om erkännande och verkställighet ska upphöra att gälla om Kronofogdemyndigheten, sedan beslutet har meddelats, beslutar att inte verkställa beslutet om förverkande med stöd av artikel 19, 22.3 eller 27.3 i EU-förordningen. Verkställighetsåtgärder som har gjorts ska då återgå så långt det är möjligt.

Överklagande

5 § Kronofogdemyndighetens beslut om erkännande och verkställighet enligt artikel 18.1 i EU-förordningen får överklagas till tingsrätten. Andra beslut som fattas av Kronofogdemyndigheten med stöd av EU-förordningen eller den här lagen får inte överklagas.

Behörig tingsrätt är den tingsrätt som enligt 18 kap. 1 § utökningsbalken ska pröva ett överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut.

Vid handläggningen i domstol tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Om rätten upphäver ett beslut om erkännande och verkställighet, ska de verkställighetsåtgärder som har gjorts återgå så långt det är möjligt.

Förfogande över förverkad egendom

6 § Egendom som erhållits vid verkställigheten och som kan befaras komma till brottslig användning eller annars är olämplig för försäljning får inte säljas enligt artikel 30.6 a i EU-förordningen.

Om egendom som erhållits vid verkställigheten utgör ett sådant kulturföremål för vilket en ansökan om utförseltillstånd enligt 5 kap. kulturmiljölagen (1988:950) har avslagits eller vid en prövning skulle ha avslagits, får egendomen inte återställas till ett brottsoffer i en annan stat eller överföras till den utfärdande staten enligt artikel 30.2 eller 30.6 b i EU-förordningen.

7 § Beslut enligt artikel 30.6 i EU-förordningen om förfogande över egendom som erhållits vid verkställigheten fattas av Kronofogdemyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 19 december 2020.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

I Danmark, Finland, Island eller Norge *meddelad dom*, varigenom dömts till böter eller förverkande av egendom eller i brottmål utdömts ersättning för rättegångskostnad, får på begäran verkställas *här i riket*.

Vad som nu sagts ska också gälla beslut, som i någon av nämnda stater till tryggnad av anspråk på böter, förverkande av egendom, skadestånd eller ersättning för rättegångskostnad *meddelats angående kvarstad, skingringsförbud eller beslag av egendom tillhörande för brott misstänkt*.

I lagen (2009:1427) om erkännande och verkställighet av bötesstraff inom Europeiska unionen finns bestämmelser om verkställighet av bötesstraff i vissa fall.

I lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen finns bestämmelser om verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall.

En dom som meddelats i Danmark, Finland, Island eller Norge, varigenom dömts till böter eller förverkande av egendom eller i brottmål utdömts ersättning för rättegångskostnad, får på begäran verkställas i Sverige.

Det som sägs i första stycket ska också gälla beslut, som i någon av nämnda stater till tryggnad av anspråk på böter, förverkande av egendom, skadestånd eller ersättning för rättegångskostnad *meddelats i fråga om kvarstad eller beslag av egendom tillhörande någon som är misstänkt för brott*.

Bestämmelser om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall finns i

1. *lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall,*

2. *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande, och*

3. *lagen (2020:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkän-*

¹ Senaste lydelse 2011:426.

*nande av beslut om frysning och
beslut om förverkande.*

Denna lag träder i kraft den 19 december 2020.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

I den mån det påkallas av överenskommelse som Sverige ingått med främmande stat får regeringen förordna, att frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande som i den främmande staten *å dömts* eller beslutats efter rättegång i brottmål, eller böter eller förverkande som i den staten ålagts eller beslutats av annan myndighet än domstol, får verkställas i Sverige enligt denna lag.

I samband med förordnande enligt första stycket får regeringen, *i den mån* det påkallas eller *eljest* förordnas av överenskommelsen, förordna att verkställighet av frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande, som *å dömts* eller beslutats genom dom meddelad av svensk domstol eller ålagts någon av annan svensk myndighet genom godkänt strafföreläggande eller godkänt föreläggande av ordningsbot, får anförtros åt myndighet i den främmande staten. *Vad som har sagts nu* gäller dock inte verkställighet av något annat beslut om överlämnande till särskild vård än överlämnande till rättspsykiatrisk vård.

I lagen (2009:1427) om erkännande och verkställighet av bötesstraff inom Europeiska unionen finns bestämmelser om verkställighet av bötesstraff i vissa fall.

I lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen finns bestämmelser om verk-

Om det påkallas av *en* överenskommelse som Sverige ingått med främmande stat får regeringen förordna, att frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande som i den främmande staten *dömts ut* eller beslutats efter rättegång i brottmål, eller böter eller förverkande som i den staten ålagts eller beslutats av *en* annan myndighet än domstol, får verkställas i Sverige enligt denna lag.

I samband med förordnande enligt första stycket får regeringen, *om* det påkallas eller *annars* förordnas av överenskommelsen, förordna att verkställighet av frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande, som *dömts ut* eller beslutats genom dom meddelad av svensk domstol eller ålagts någon av *en* annan svensk myndighet genom godkänt strafföreläggande eller godkänt föreläggande av ordningsbot, får anförtros åt *en* myndighet i den främmande staten. *Detta* gäller dock inte verkställighet av något annat beslut om överlämnande till särskild vård än överlämnande till rättspsykiatrisk vård.

Bestämmelser om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall finns i

¹ Senaste lydelse 2011:425.

ställighet av beslut om förverkande i vissa fall.

1. lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall,

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande, och

3. lagen (2020:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.

Denna lag träder i kraft den 19 december 2020.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut samt 1 kap. 1 a §, 2 kap. 5 § och 3 kap. 11 och 19 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut

Lag om erkännande och verkställighet av frysningsbeslut i vissa fall

1 kap.

1 a §¹

Denna lag gäller inte om *lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder* är tillämplig.

Denna lag gäller inte om *någon av följande författningar* är tillämplig:

- *lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder,*
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande, eller*
- *lagen (2020:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.*

2 kap.

5 §²

I lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom och i lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande *inom Europeiska unionen* finns bestämmelser om förfarandet vid verkställighet utomlands av förverkandebeslut, som avser egen-

I lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom och i lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande *i vissa fall* finns bestämmelser om förfarandet vid verkställighet utomlands av förverkandebeslut, som avser egen-

¹ Senaste lydelse 2017:1009.

² Senaste lydelse 2011:424.

dom som omfattas av ett frysningsbeslut som har översänts enligt 2 §. dom som omfattas av ett frysningsbeslut som har översänts enligt 2 §.

3 kap.

11§

När ett frysningsbeslut *skall* verkställas enligt 6 § 2 får åklagaren ta lös egendom i förvar till dess frysningsbeslutet har verkställts.

När ett frysningsbeslut *ska* verkställas enligt 6 § 2 får åklagaren, *under de förutsättningar som anges i 26 kap. 3 § tredje stycket rättegångsbalken*, ta egendom i förvar till dess frysningsbeslutet har verkställts. *Husrannsakan, kroppsvisitation eller kroppsbesiktning får då göras enligt reglerna i 28 kap. samma balk.*

Om egendom tas i förvar ska 26 kap. 3 a och 3 b §§ rättegångsbalken tillämpas.

Egendom får tas i förvar enligt första stycket även om den gärning som frysningsbeslutet avser inte motsvarar ett brott enligt svensk lag. Detsamma gäller i fråga om att göra husrannsakan, om det för gärningen kan dömas till fängelse i den andra medlemsstaten.

19§³

En verkställighet i Sverige av ett beslut om förverkande av egendom som är föremål för verkställighet enligt denna lag handläggs och prövas enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom eller enligt lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande *inom Europeiska unionen*. Något beslut om beslag eller kvarstad ska inte meddelas i ett sådant ärende.

En ansökan eller ett beslut om förverkande enligt första stycket får

En verkställighet i Sverige av ett beslut om förverkande av egendom som är föremål för verkställighet enligt denna lag handläggs och prövas enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom eller enligt lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande *i vissa fall*. Något beslut om beslag eller kvarstad ska inte meddelas i ett sådant ärende.

En ansökan eller ett beslut om förverkande enligt första stycket

³ Senaste lydelse 2011:424.

skickas till den åklagare som har handlagt ärendet enligt denna lag. Åklagaren ska

1. vidarebefordra beslutet om förverkande till Kronofogdemyndigheten, om beslutet har sänts över av en myndighet i en annan medlemsstat enligt lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom *Europeiska unionen*,

2. vidarebefordra ansökan till Kronofogdemyndigheten, om ansökan har gjorts av en myndighet i Danmark eller Finland enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., och

3. vidarebefordra ansökan till Justitiedepartementet, om ansökan har gjorts enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.

Om rätten i ett ärende enligt andra stycket 3 beslutar att egendom ska förklaras förverkad, ska rätten samtidigt pröva om verkställigheten av frysningsbeslutet ska bestå till dess att beslutet om förverkande vinner laga kraft.

får skickas till den åklagare som har handlagt ärendet enligt denna lag. Åklagaren ska

1. vidarebefordra beslutet om förverkande till Kronofogdemyndigheten, om beslutet har sänts över av en myndighet i en annan medlemsstat enligt lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande *i vissa fall*,

Denna lag träder i kraft den 19 december 2020.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2011:423) om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen

dels att rubriken till lagen ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 1 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande inom Europeiska unionen

Lag om erkännande och verkställighet av beslut om förverkande i vissa fall

1 kap.

1 a §

Denna lag gäller inte om Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande och lagen (2020:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande är tillämpliga.

Denna lag träder i kraft den 19 december 2020.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder

Härigenom föreskrivs att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2. Lagen tillämpas inte i fråga om ett ärende enligt lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål, lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar eller lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut som har inletts före ikraftträdandet eller vid en tidpunkt då den andra medlemsstaten inte har genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området, i den ursprungliga lydelsen.

Föreslagen lydelse

2. Lagen tillämpas inte i fråga om ett ärende enligt lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål, lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar eller lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet av frysningsbeslut i vissa fall som har inletts före ikraftträdandet eller vid en tidpunkt då den andra medlemsstaten inte har genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området, i den ursprungliga lydelsen.

Denna lag träder i kraft den 19 december 2020.